

POUČENÍ

K ŘÍZENÍ „IN FAVOREM FIDEI“ V KRÁLOVÉHRADECKÉ DIECÉZI

1.

Forma řízení

Řízení „in favorem fidei“ je administrativní řízení, jehož cílem je dosažení mimořádné milosti zrušení platného¹ a dokonaného nesvátostného manželství (mezi pokřtěným a nepokřtěným nebo mezi dvěma nepokřtěnými), které je už nenapravitelně rozpadlé (tj. civilně rozvedené), aby mohl vzniknout platný církevní sňatek zpravidla mezi dvěma pokřtěnými partnery. Tuto mimořádnou milost může ve prospěch víry žadatelů udělit Svatý otec po náležitém a pečlivém prošetření záležitosti královéhradeckým Diecézním církevním soudem a následně Kongregací pro nauku víry.

2.

Jaké nesvátostné manželství může být konkrétně rozvázáno?

- 2.1. Manželství nepokřtěných osob uzavřené civilní formou, později rozvedené, z nichž jeden z partnerů se chce nechat pokřtít a uzavřít sňatek s katolickým partnerem,² se kterým však již uzavřel civilní sňatek (pozor: v tomto případě nelze uplatnit pavlovské privilegium!).
- 2.2. Manželství nepokřtěných osob uzavřené civilní formou, později rozvedené, z nichž jeden z partnerů sice nezamýšlí v brzké budoucnosti se nechat pokřtít, avšak je k víře otevřený a zároveň přislíbí, že nebude bránit katolickému manželovi v praktikování víry a v pokřtění a náboženské výchově dětí. Toto manželství může být rozvázáno ve prospěch víry katolického partnera, se kterým zamýšlí uzavřít církevní manželství.
- 2.3. Manželství uzavřené civilní formou nebo v nekatolické církvi, později rozvedené, z nichž jeden z partnerů je nepokřtěný a druhý pokřtěný v nekatolické církvi. Pokud chce z tohoto manželství uzavřít kanonické manželství s katolíkem nepokřtěný – platí zároveň předchozí body (2.1. a 2.2.).
- 2.4. Manželství uzavřené kanonickou formou (v římskokatolickém kostele) mezi katolíkem a nepokřtěným při udělení dispenze rozdílnosti náboženství, později civilně rozvedené, přičemž katolický pokřtěný partner si v tomto případě může vzít pouze pokřtěného partnera (i nekatolíka). V případě, že se jedná o nepokřtěného partnera z tohoto manželství, musí tento zamýšlet přijmout křest a chtít vstoupit do nového manželství s pokřtěným partnerem, z nichž aspoň jeden musí být pokřtěn jako katolík.

¹ Pokud je oprávněná pochybnost ohledně platnosti manželství, předkládá se příslušnému církevnímu soudu žaloba na platnost manželství.

² Mimořádně by bylo možné žádat o rozvázáni nesvátostného civilně uzavřeného manželství dvou původně nepokřtěných, z nichž jeden byl v průběhu prvotního manželství pokřtěn v katolické církvi a po rozpadu tohoto manželství vstoupil do dalšího civilního manželství s nekatolíkem nebo i s nepokřtěným, nebrání-li tomu podmínky v bodě 3.

3.

Kdy nemůže být nesvátostné manželství rozvázáno?

- 3.1. Pokud existuje možnost obnovení prvotního manželského života.
- 3.2. Pokud žadatel byl výhradně nebo převážně vinen na rozpadu prvotního manželství.
- 3.3. Pokud osoba, se kterou má žadatel/ka uzavřít nebo zplatnit nové manželství, zavinil/a rozdělení manželů.
- 3.4. Pokud existuje rozumná pochybnost o upřímnosti obrácení žadatele.

4.

Informace k podání žádosti

- 4.1. Při podání žádosti o rozvázáání nesvátostného manželství použije žadatel (4.2.) k tomu určený formulář (naleznete ho na webových stránkách biskupství), který doplní náležitými přílohami. Povinnými přílohami jsou potvrzení o křtu (všech pokřtěných včetně dětí), potvrzení o sňatcích (příčemž žádné z potvrzení nemůže být starší než 3 měsíce), kopie rozsudků státních (případně církevních) soudů, doporučení duchovního správce (4.3.) a zvláště vlastnoručně podepsaná prosba adresovaná Svatému otci o udělení žádané milosti. Žádost o udělení milosti se vyřizuje v diecézi místa trvalého kanonického bydliště žadatele (viz kán. 102 CIC).
- 4.2. Žadatel je katolicky pokřtěná osoba, která formálním úkonem vůle nevystoupila z církve a pro jejíž duchovní prospěch se má milost rozvázáání nesvátostného manželství udělit. Za žadatele lze mimořádně připustit i katechumena, pokud je mravně jisté, že katechumen brzy přijme křest. Žadatelem může být též osoba nepokřtěná, která je otevřená přijetí daru víry a která při řízení přislíbí, že nebude bránit katolickému manželovi v praktikování víry a v pokřtění a náboženské výchově dětí.
- 4.3. Doporučení duchovního správce je vyjádření vlastního faráře žadatele k udělení žádané milosti, které by mělo obsahovat jeho mínění ohledně života z víry žadatele i jeho nastávajícího partnera, zda pokládá případné udělení milosti „ve prospěch víry“ za užitečné a zda se tím nezavdá příčina k nejasnostem a zmatkům ohledně učení o nerozlučitelnosti církevního manželství.
- 4.4. Prosba Svatému otci je pokorná osobní žádost žadatele/ů o udělení milosti, v níž by neměl chybět stručný popis rozpadlého manželství, důvod pro udělení milosti a závěrečný příslib udělat vše pro zdar budoucího manželství.
- 4.5. Pokud by si žadatel nevěděl rady s vyplněním formuláře žádosti, sepsáním prosby Svatému otci apod., může se obrátit na bezplatnou konzultační pomoc soudu (11.).

5.

Průběh řízení na diecézní úrovni

Po přijetí žádosti určí soudní vikář konkrétní členy soudu, kteří budou záležitost projednávat. Tím je zahájeno řízení, o němž je kromě žadatele obeznámena také strana nežádající (tj. dřívější manžel/ka). Následně musí být na základě listinného důkazu prokázána nepokřtěnost strany či stran (zjišťování eventuálního křtu). Dále je prostřednictvím výslechů zkoumáno, jestli víra žadatele/ů je opravdu živá a jestli podle ní chtějí náležitě žít v novém svazku a vést v této víře i své děti. Zároveň je třeba prokázat, že žádný z žadatelů nezavdal důvod k rozpadu dřívějšího nesvátostného manželství (3.2., 3.3.). Po provedení důkazního řízení a získání morální jistoty o nepokřtěnosti strany či stran je spis předán k posouzení obhájci svazku a nakonec diecéznímu biskupovi, který se jako nejvyšší pastýř diecéze vyjádří ohledně možnosti udělení milosti Svatým otcem. Po provedení překladu do latiny, italštiny nebo do některého ze světových jazyků je spis doručen na římskou Kongregaci pro nauku víry.

6.

Pokračování řízení v Římě

Po přijetí spisů kauzy Kongregací pro nauku víry následuje šetření u několika ustanovených komisí. Ty pak na závěr předloží prostřednictvím prefekta kongregace výsledek celého šetření Svatému otci, který na základě prozkoumaného udělí nebo neudělí žádanou milost.

7.

Udělení dispenze nebo její zamítnutí

Pokud se Svatý otec vyslovil souhlasně k provedenému řízení, udělí milost rozvázání nespátostného manželství ve prospěch víry žadatele/ů. Kongregace pro nauku víry zašle dispenzi diecéznímu biskupovi, ten ji předá k vyřízení církevnímu soudu. Církevní soud pak vyzve žadatele, aby si udělenou dispenzi přišel vyzvednout, oznámí tuto skutečnost straně nežádající a zašle oznámení do matrik farností křtu, popřípadě sňatku žadatele. Dřívější nespátostné manželství je zrušeno udělením dispenze Svatým otcem. V případě zamítnutí není proti rozhodnutí Svatého otce možné odvolání.

8.

Vyzvednutí dispenze

Při vyzvednutí dispenze žadatelem u církevního soudu je nejprve třeba zaplatit poplatek za řízení Kongregace pro nauku víry. Následně má/mají být žadatel/é poučen/i o závazku života podle víry a výchovy dětí ve víře. V případě, že žadatel již uzavřel civilní sňatek s partnerem, s kterým chce nyní uzavřít sňatek církevní, musí mu být podle nařízení Kongregace pro nauku víry uloženo náležité pokání, neboť katolíkovi je dovoleno uzavřít platné manželství pouze kanonickou formou. Po podepsání zápisu o převzetí dispenze žadatelé obdrží dispenzi a mohou uzavřít platný církevní sňatek.

9.

Délka trvání řízení

Nejkratší doba řízení u Diecézního církevního soudu v Hradci Králové je půl roku (v závislosti na spolupráci vyslychaných a dotazovaných). V Římě trvá šetření zpravidla tři až šest měsíců.

10.

Poplatky za řízení

Po přijetí žádosti Diecézním církevním soudem a zahájení řízení je žadatel povinen uhradit poplatek za administrativní výlohy. Soud si vyhrazuje právo žádat další finanční úhradu za platbu překladatele (150 Kč / normostrana). Podle ustanovení § 14 odst. 3 písm. a) zák. č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty vznikla církevnímu soudu povinnost zdaňovat poplatky za služby sazbou DPH ve výši 21%. Konečná částka k úhradě tedy obsahuje základ daně (tj. stanovený a schválený poplatek u soudu) a DPH. **Přehled aktuálních poplatků v kalendářním roce je přístupný na internetových stránkách soudu.** Poplatek za řízení u Kongregace pro nauku víry je 130 EUR, tuto částku uhradí žadatel při převzetí dispenze. Pokud se strana nežádající k žádosti o rozloučení manželství připojí, je vhodné, aby se na této úhradě podílela také (na základě iniciativy žadatele a vzájemné domluvy). V případě finanční neschopnosti žadatele je možné žádat o snížení stanovených poplatků nebo o oddálení platby.

11.
Další informace

Při sepsání žádosti se může žadatel obrátit na Diecézní církevní soud prostřednictvím **bezplatné konzultační služby**. V průběhu řízení se může žadatel kdykoliv obrátit na kancelář Diecézního církevního soudu, kde je jeho záležitost projednávána.

12.
Adresa soudu a konzultorů

Diecézní církevní soud

Biskupství královéhradecké

Diecézní církevní soud

Velké nám. 35

500 01 HRADEC KRÁLOVÉ

tel. 495 581 266

e-mail: soud@bihk.cz

<https://www.bihk.cz/biskupstvi/cirkevni-soud>

... zde si můžete stáhnout formuláře

R. D. Mgr. Ing. Zdeněk Novák

Velké nám. 35

500 01 HRADEC KRÁLOVÉ

tel. 495 211 194

e-mail: novak.zdenek@bihk.cz

R. D. ThLic. Martin Lanži

Velké nám. 35

500 01 HRADEC KRÁLOVÉ

tel. 491 521 678

e-mail: lanzi.martin@bihk.cz